

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.; izven Avst. 9.— gl.
za pol leta 4.50
za četr leta 2.25

Pozamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov.

v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez prilozene naročnine se upravnistvo ne izira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega družtva za Primorsko.

»V edinost je moč.«

Iz državnega zpora.

Važni predmeti razpravljam se sedaj v državnem zboru, stvari, katere dirajo uprav v najože kroge socijalnega življenja: zakon o dednem pravu in o promeni doslej obstoječih določb glede enoletnikov v našej vojski.

Sprevidela je vlada, da propada kmetijstvo in sveta njena dolžnost bila je iskati vzrokov propadanju blagostanja, ter misliti na to, kako bi se moglo pomagati bornim kmetovalcem. Misel je lepa, ali žalibog — vlada jo je vkljub svojega dobrega menenja slabo izvedla. Govorili smo uže o tem zakonu, tudi danes poročamo o njegovej razpravi na drugem mestu, vendar pa moramo dodati, — ne ozirajoč se na prestolni govor ob odprtju deželnega zpora, — da je vlada o predlogi te zakonske osnove resno spoznala svojo nalogu. Minister za poljedeljstvo sicer pravi, da je ta zakonska osnova utemeljena, kakor je bila redko kdaj katera koli, vendar pa moramo omeniti v razjasnjenje njegove izjave, da so izrečeni še-le z postavo 27. junija 1868. posebni predpisi o dednem pravu in da deželní zbori vedno morejo omejevati deljenje kmetij. Jedini deželní zbor tirolski odbil je o tej dobi zakon o prostovoljnji delitvi, pozivajoč se na stare naredbe, po katerih preide posestvo — nerazdeljivo — na najstarejšega sina, odnosno hčer. Načrt dednega zakona smo bistveno objavili; da vlada z njimi ni zadeva pravo, priznal nam bode sleherni kmetovalci. Obsojajo jo celo translitavski listi, izmed katerih omenja v prvej vrsti "Obzor", da je zakonska osnova fakultativna in ne imperativna, ter da se z njo izraža samo načelo in daljno provedenje povrue se deželnim zborom, katerim je s tem poverjen neomejen delokrog s tem, ker deželní zbori določajo večino posestva in odredijo mesto sodne katastralne proučitve itd. Tudi mi smo tega menenja, da je ta osnova neliberalna, kajti res ne bode imela druga vseha nego prepire v raznih rodbinah. Levica državnega zpora sicer povdarja, da je to promena ustave, kajti po ustanovnem državnem zakonu more razpolagati sleherni državljan po svojej dragej volji z svojim zemljiščem. Desnica t.j. večina pa se poziva na "precedens", kajti uže leta 1868. je določila tedanja

levica — denašnja manjšina — da imajo določevati deželní zbori deljenje zemljišč, kakor želi isto dandanes desnica. Logika levicarjev je zato rekoč nekako čudna in komentarja njenem postopanju menda niti ne treba. Gospodje imajo svoje nazore ter se ravljajo baje po načelu: "Aut caesar, aut nihil!" — Ako pa jim je na srcu blagor državljanov, vedeli bodo, kako ispolnjevati svoje poslanske dolžnosti — brez obzira na stranke. Splošno blagostanje mora biti na srcu vestnim zastopnikom naroda, osebnosti takih važnih zadevah stopijo povse v skrajno zakotje.

Kar se je nadalje razpravljalo ob opravi kolkov in drugih pristojbin, pod katerimi trpe v prvej vrsti časopisi, o temu, žal ne moremo spregovoriti obširnejše. Želimo le doličnim poslancem, da prodrô v daljnej bodočnosti z svojimi predlogi, akoprov našerava baš sedaj vlada v Nemčiji zopet uvesti iste pristojbine, katere so odpravljene uže mnogo let. Pri nas so se menjali razni kabineti, odkar se razpravlja o tem vprašanju, rešeno pa do danes še ni. Splavalna nam je tudi za sedaj po vodi vsega dela, da bi se rešilo povoljno, — kajti o takih vprašanjih je prvotni faktor denar, denar, kjer se ga more dobiti. Ekscelenca finančni minister pa ne bi niti zasluzil svojega portfelja, ako bi si dal iztrgati par sigurnih milijonov kar meni nič tebi nič iz rok. Drži se načela slavnega Montecuculija, kateri je poznal le tri predmete v prospeku in blagor državne uprave in ti so, kakor znano: denar, denar in zopet denar. — Kakor o njegovej dobi, velja tudi danes še pravtvo načelo, da mora spreten finančni minister pobrati denar kjer ga najde, odnosno, kjer ga more dobiti. S tem vrši svojo službo vestno in nikdar mu ne bode očitali, da se poteguje za svojo stolico, ker je očividno, da skrbi le za vseobčni blagor države.

Druga zadeva splošne važnosti so zakonske določbe o vojaški službi enoletnikov. Da zadenejo te določbe tako strogo dolične mladenci, dokazali smo nedavno, ko smo objavili brez daljne opazke bistveni načrt novega zakona. Med tem so uložile razne zvezne vseučiliščnikov po državnih poslancih uteke proti določbam novega zakona — ako jim bode pomagalo, to ve le naš vojni minister in Bog sam.

Mrači se uže. Na zahodu se žari nebo. Lahen vetrč pihlja in orumenelo listje pada z lahkim šumenjem in škrpanjem z drevja. Pek, pek, resk, resk, šrk! sliši se prav "piano pianissimo" pod orehi za skednjem kraj vasi S. Ko je rastlina dozorela, mora usahniti; ko je listje opravilo svoj posel, popada na tla. Orehove veje so skoro gole na odsojni strani skedenja, vendar je tema pod orehi. Vsaj je pa tudi uže noč. Če bi pa pogledali bolj načelo, videli bi prav pod kapom ob zidu nekaj črnega, še bolj ko noč. Glejmo le bliže, bliže: človek je in sicer — za Boga — "gospod" Marko. Kaj neki želi, čaka tukaj? Bog ti ga vedi. Morda premišlja minljivost na sveti, ko čuje padati suho listje z drevja. Težko. Pomakne se ob zidu do vogla ter vzdihne: "Ni je še; ura je že polu osme. Pred pol ure morala bi biti uže tu." V roki tišči nekaj belega kakor list. Nemirno čaka, strah ga je skoro in groza. V glavi mu roji še vedno misel: kaj, da je ni. Stopa sem in tja, toda ni je. Pač, kaj je to? Ni-li ona? Morebiti — Čop! kaj je zopet to? — Na oreh je priletelo poleno čez skedenj, za tem drugo, tretje . . . šesto, . . . deseto. To je pa kamea. "Gospod" se stisne pod kap. Vse ne pomaga. Zopet kamen, drugi, tretji, četrti . . . cela toča. Marko se zboji, steče, beži, beži . . . a, polena, kamenje in druga sodrga za njim. Sreča, da ga nič zadelo. Vrag pa le neče nehati. Ne utegne se ozirati. Le nekoliko je o neki

Važnejše vprašanje v tej zadevi pa je za nas jezikovno. O tej zadevi je spregovoril poslanec dr. Vitezović v tajnej seji brambenega odbora dne 13. t. m. Povdralj je, da je prostovoljec slovanske narodnosti jako težavno polagati častiški izpit v nemškem jeziku in da bi morali po novem zakonu, ako ne polože ta izpit z povoljnim vspohom, služiti še drugo leto. To bi naravno našej vseučiliščnej mladini neizmerno škodovalo. Minister deželné obrambe odgovoril je poslancu dru. Vitezoviću v istem smislu, kakor nedavno minister baron Fejervary deputaciji peštanskih vseučiliščnikov. Rekel je, da se zahteva od enoletnikov le toliko znanja nemščine, kolikor je potrebno za vršenje vojaške službe. Odgovor je diplomatičen, kajti kdo nam more natanko omejiti znanje nemščine, "v kolikor je je treba za vršenje vojaške službe?" Skoraj bi rekli: "Hic haeret aqua", kajti naša modrost ne sega tako daleč. — In "dedno pravo?" Zadovoljni smo, da vidimo vsaj — dobro voljo. V ostalem pomozi nam Bog!

Interpelacija

poslanca Slavoja Jenka in drugov na c. kr. vlado v VIII. seji deželnega zobra

isterskega dne 4. okt. 1888.

(Konec.)

A toliko ostreje obsoditi moramo postopanje sekvestra, ob enem c. kr. uradniku, katero je zadružnikom, kolikor posameznikom, kolikor celoti, občutljivo škodo provzročilo.

Preobširno narastla bi ta interpelacija, ako bi hoteli vse hrabre čine sekvestra navajati. Omenjam samo, da se je pustila živila giniti v mrazu in gnjilobi, ker se je zabranilo pobiranje strelje in so se uže pokazala bila znemena kužne bolezni na parkljih, kar je bilo uradno konstatirano;

da je mnogo njih v hudi zimi trpelo zarad pomanjkanja drva, dokler se ni posrečilo županu, doseči neki kompromis, kateri se pa tudi ni popolnem izvedel;

da je sekvester uže drugič dosegel pri politični oblasti, da ne odpravlja več službe poljskega in gozdnega čuvaja jedna oseba, kakor je tam povsod in od vselej navada, ker ima čuvaj opravila s poljem

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia, št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglas in oznanila se račune po 7 nov. vrstica v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana javne zahvale, osmrtnice itd.

se račune po pogodbji.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste postnine.

v letnem, z gozdom v zimskem času, da treba toraj brez koristi plačevati dva čuva in je sekvester za gozdne čuvaje usilil nezanesljivo in nesposobno osebo; da sta bila na 6 in 7 dnevni zapor obsojena dva zadružnika, ker je z odobravljajem zadruge eden in sicer soseski župan, po starri navadi faktični zastopnik zadruge prodal in drugi kupil travo iz jedne pogozdene parcele, iz katere je moral zadružna travo odstraniti po nalogu c. kr. okrajnega glavarstva, katero prodajo je c. kr. namestništvo kasneje odobrilo, a kazen vendar potrdilo;

da je bila velika večina zadružnikov klicana na odgovor, ker je soseski vkupni pastir ali deloma pastir posameznika po starem običaju in v sporazumljjeni zadruge pasel živilo v zadružnem gozdu, v katerem paša ni bila zabranjena, in so se pregrešili baje s tem, da za pašo niso vzel posebega dovoljenja od sekvestra in se niso zavezali mu, plačevati neke letne vsove;

da so se pri obravnavi strogo kaznovali vsi, kateri se niso hoteli zavezati za plačevanje dolične vsove, v zapor do 14 dni in v plačanje odškodnine — pasli so po svojem! — do preko 20 gld., a so se oprostili oni, ki so se zbalili take drakoničke odsodbe in — udali;

da se je podvzelo, apnenico delati navzlio odločnemu protivljenu zadružnikov — in menda baš za to — v zeló oddaljenem in neprimerenem kraju gozdu in bode za to troška v gotovem denarji kacih 500 gld., a se pri vsem velikem tradu sedanjega gozdnega asistenta ne bode moglo apno razprodati, nego je nevarnost velika, da bode pokvarjeno obležalo na mestu, ter se bode težko pokrilo polovico gotovih troškov, ne računajoč drva, ki so se brez koristi požgala itd.

Proti raznim naredbam, odlokom in odsodbam ulagali so zadružniki pritožbe in rekurze na višja mesta, a vselej brez vspeha. Z direktno ulogo na c. kr. ministerstvo poljodelstva prosili so tudi, da bi se odposlala posebna, nepristranska komisija na lice mesta, da se izreče, je li je sekvester delal na korist, ali na škodo zadruge in so se zavezali plačati troške v služaju, ako bi komisija našla, da njegovo delovanje ni bilo škodljivo. Namesto pa, da bi bila prišla komisija, o kateri se je uže od uradnih ljudi govorilo, da bode

Kam, "gospod"?

"Vsaj si pisala."

Jaz — — jaz — — pisala, ha, ha, ha, zdaj še-le umem zagonetko. — In z glasnim smehom, ki ji je vidno prihajal od srca, izgine v hišo ter se smeje še tam.

Prokleta polena kmetska! Kako je še vrag zvit.

Tone me je posadil na osla z onim pismom.

Ti — — ! vzdihuje revež, pa posle smrti je za maščevanje in pokoro prepozno. Z zobmi škripaje, lačen in zaspan, jezen in truden stopa v grad. —

* * *

Bilo je pozno v jeseni istega leta. Vaški fantje so v krčmi zapijali "kolač" mladoženje Toneta Črmaževega ter bili široke volje. Beseda da besedo, in jeli so se pogovarjati tudi o današnjem slavljencu in ženinu.

"Pravo je pogodil," dé nekdo, "glavico ima; to je res." Drugi se oglasi, rekoč:

"Ne bi je bil dobil, da ni napisal in oddal onega lista."

"In če ne bi nas bilo," trde vsi.

Drugi dan pokajo topiči, da se strejajo šipe v oknih. Svatovski sprevod gre od Zagorjeve hiše proti cerkvi. Sprevodu na celu nateza godec zapršeno harmoniko ter škriplje nekaj podobnega polki, kar bi on trdil, da je "marš".

PODLISTEK.

Rendez-vous.

(Humoreska; spisal Ivo Trošč.)

(Konac.)

Tone je gojil za to cvetko od nekdaj osobite simpatije; tudi Katica ga je neki rada videla.

Ono nedeljo dala mu je ličen šopek pestrih cvetlic; ko gre Tone mimo Zagorjevega okna, pogleda na cesto krasen obrazek ter reče na to materi: slabo vreme, oblačno, lepo, jasno, kakor baš pratika "laže".

Toda glej je, neizprosne usode! Ravno je mislil, kako pojde kmalu nek dan k Zagorjevem povedati to in ono ter prosliti tega, kar bi mu najraje samo priteklo v naročje. Uže kratki so se mu zdeli dnevi, ki so še do onega blaženega v njegovem koledarji, ko spleza k svoji ljubljeni Katici na gospodarski stol pri Zagorjevih, kar izve, da misli iti Katica služit h "gospodu" Marku v grad.

To doznavši, bije Tonetu srce skoro kakor bat kake male fužine, nekaj ga šegeta pod rebri in lasje mu se dvigajo, kakor da bi mu oživelj na glavi. Kakor bi mu neka višja moč dikovala besede, izusti grozničavo: "To ne sme biti!" Misli in najde — lek.

* * *

dovoljena, dobili so odlok, s katerim se jim naznanja, da je ces. kr. ministerstvo poljedeljstva vzelo na znanje poročilo ces. kr. namestništva, katero slove, da trditve zadružnikov niso utemeljene!

Razumljivo je, da ima občinski urad težavno stališče pri tacih razmerah. Ljudstvo je navajeno, iskati tam pomoči, ker so se gozdi v prejšnjih časih smatrali za občinske. A navajena je tudi politična oblast, občini nalagati razne posle v zadevi zadruž in sicer večinom take, katere izvrševati občinski urad po nobenem zakonu ni vezan.

Vse to nikakor ne opravičeno postopanje v gozdni zadevah v podgradskem okraju hoče se zdaj pokriti s tem, da se kot namenom državnih oblastnih protivne in ljudstvo hujskajoče črni ravno tiste osebe, katere so ob vsakej priliki ljudstvo nagovarjale na potrežljivost in na iskanje sprememb samo po zakonitej poti in ki so edine delovali na to, da se razmere točno razvidijo in nepristransko za ljudstvo krikti odloki store.

Več se veruje poročilom podložnih organov, kateri so v zadevi interesirani, nego pritožbam ljudstva in izjavam nepristranskih oseb in zastopnikov naroda.

Naša dolžnost je zopet in upamo, da zadnjikrat, opozoriti vis. c. kr. vlada na grozne, nenaravne razmere v administraciji gozdov vse gorenje Istre. A to nenaravno postopanje je toliko bolj očevidno, ker se nekod postopa z skrajno strogostjo, a drugod se nič ne storil. Resultat pa je v obeh slučajih nepovoljen.

Tako stanje ne more dalje trajati, ker ono je tudi v očitnem nasprotji z obstoječimi privatno-pravnimi ustanovami. In ker državna oblast, kakor v drugih vejah privatne lastnine, tako tudi v razmerah gozdnega gospodarstva privatnim osebam, občinam i zadružam ne more proti njihovej volji omejiti uživanje, ako jih na drugi način ne odškoduje, vprašamo:

1. Misliš vis. c. kr. vlada in kedaj odpraviti sekvestracijo podgradskega zadružnega gozda?

2. Misliš vis. ces. kr. vlada naložiti svojim organom, da blažje postopajo v gozdnih zadevah gornje Istre sploh, posebno pa v zadevi gozda podgradske zadruge?

3. Misliš pospešiti sestavo in delovanje enkete, da se uže enkrat urede one nezdrave razmere?

Poreč, 5. oktobra 1888.

Jenko, Zamlič, dr. Laginja, Spinčić, dr. Volarič, Flego.

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

VII. seja dne 29. septembra 1888.

(Konec.)

Posl. Kersnik poroča v imenu upravnega odseka o načrtu zakona zaradi lovske kart, kateri se ima sedaj glasiti: Člen I. § 6. zakona z dne 17. aprila 1884. leta, dež. zak. št. 6, je v svoji dosedanji besedi razveljavljen in se mora odslej glasiti tako: § 6. Oproščeni so, da ne plačujejo pristojbine za lovsko karto: za varstvo lova neizogibno potrebno zapriseženo nadzorno osebje, učenci nižjih gozdarskih šol in gozdarski vajenci (praktikantje) mej dobo

Katica stopa sramežljivo kraj svojega spremljevalca; Tone pa vodi s prirojeno in pri "gospodu" opiljeno uglašenost svojemu "družico". Niso še krenili s ceste proti cerkvi, ko jim pridrda nasproti "gospod" Marko na lahkom vozlu. Marko se ozira po svatih, koji so pa danes tako možki in ponosni, da se jako malo zmenijo zanj in njegove poglede.

Ustno sporočilo še dostavlja: Najbolj čudno pa je, da ga ni danes pozdravil nikdo.

Prokleta polena kmetska, godrnjal je gospod, kako so še danes ponosni. Beška ošabnost! Slišal ga ni nikdo, ker je voz držal brzo mimo, a tudi poguma ni imel, da bi še kedaj zahajal tija, kjer nima "jusa".

Svatje so odšli svojim potom, "gospod" pa tudi. Ko so zvečer sedeli pri mizi ter je bil sleherni gostobeseden in mnogoveden, obrne se Katica k Tonetu ter mu zašepeta na uho: "Ali si res Ti pisal?"

"Kaj pa misliš. V ti zadevi, kakor v vsaki drugi, smo vsi jednaki. Sraka naj se ne meša mej pave in ne jastreb mej golobe".

svojega šolanja, oziramo učenja. Politično okrajno oblastvo določi z ozirom na razsežnost in na talne razmere lovskega ozemlja, kakor tudi z ozirom na večjo ali manjšo nevarnost poškode doličnega lova po dogovoru z deželnim odborom za vsako lovsko ozemlje občine, kakor tudi za vsako samosvoje lovsko ozemlje zemljiškega posetnika največje število lovskega nadzornega osebja, ki je oproščeno, da ne plačujejo pristojbine za lovsko karto. Ako se v tem oziru ne doseže dogovor mej političnim okrajnim oblastom in mej dež. odborom, pristaja konečno veljavna razsodba političnemu deželnemu oblastvu. Prenaredba se odobri.

Posl. Kersnik poroča v imenu upravnega odseka o načrtu zakona o prepovedanem lovskem času. V glavnem razpravi oglaši se poslanec Kavčič in pravi, da naj bi se take postave sklepale v korist deželi, posebno kmetijstva, in naj bi delovala v to smer v zvezi z občinami posebno politična oblastva, okrajna glavarstva. Govornik potem pripoveduje, kako se je lov postojinske občine in še dveh drugih občin oddal po okrajnem glavarstvu za 100 gl. knezu Windischgrätzu, da si se je izjavil zoper to oddajo Postojinski zastop in je jeden takoj ponudil 200 gold. za lov na javni dražbi, pa bi se bilo dobilo tudi 300 gld. A vse zmanj, pri okrajnem glavarstvu Postojinskem ne dosežejo občine, da se daje lov javno po dražbi v najem. Poročalec Kersnik pravi, da oddaja lova gre v prvi vrsti okrajnemu glavarstvu, a upati bi bilo, da dotične merodajne osebe postopajo taktno. Potem se je pričela podrobna razprava postavnega načrta. Čital je baron Taufferer na dvanajstih listkih spisani "govor" in oglašil se je č. g. kanonik Klun "auch ein grosser Jäger vor dem Herrn" in konečno poročalec posl. Kersnik, katerega dovtipni odgovor povrnil nam je zopet dobr humor.

Kogar zanima, temu povemo, da se je sklenila bistvena določba postavnega načrta tako: Pri zvrševanju lova se je držati na slednjih prepovedanih lovskih časov: I. Za dlakasto divjačino. Za jelene samec in damjake (lanje) od 1. novembra do 30. januaria; za košute jelenvin in damjakov in za njih jelenčke in košutice od 1. februarja do 30. septembra; za divje kozle od 1. januvarja do 31. julija; za divje kozle, divju kozličke in divje kozice od 1. dec. do 15. avgusta; za srnjake od 1. februarja do 31. maja; za srne, srnačke in srnice od 1. januvarja do 15. septembra; za poljske in planinske zajce od 16. jan. do 31. avgusta. II. Za divjo perutnino. Za divje peteline od 1. jun. do 31. marca; za ruševce (škarjeve) od 15. junija do 31. marca; za divje kokoši in ruševke (škarjeve) vse leto; za fazane od 1. feb. do 31. avgusta; za gozdne, bele (snežne) in planinske jerebice od 1. feb. do 15. avg.; za poljske jerebice in prepelice od 1. dec. do 15. avgusta; za sluke (kljunače) od 1. aprila do 15. avgusta; za velike divje race od 1. marca do 31. julija; za divje race razven velike divje race, za divje gosi, za močvirnike in povodne ptice od 16. aprila do 30. junija. Pri jelenih, potem pri srnah in divjih kozah velja mlada divjačina za jelenčka ali košutice, za srnčka ali srnico, za kozlička ali kozice do 1. julija tistega leta po porodu.

Potem se seja sklene.

Politični pregled.

Notranje dežele.

V državnem zboru je bila ta teden generalna debata o vladnem predlogu novega dednega zakona za sredne kmetije. Razprava je bila vrlo živahna, govorilo se je mnogo za in proti temu zakonu. V prilog vladnemu predlogu je govoril tudi klerikalec knez Liechtenstein. Priznal je, da je tudi liberalizem mnogo koristil kmetskemu stanu, priborivši mu svobodo. Z druge strani je pa ta liberalizem našim kmetom mnogo škodil, ker ga je izdal kapitalistom v pest, ter ga s tem ukoval v hujše spone, nego mu jih je bilo nositi pred. Konzervativcem pripada naloga rešiti kmeta teh vezi, v katere ga je uklenil liberalizem. Proti zakonu je govoril poslanec Adametz. On je proti zakonu sploh, kajti vlada hoče z njim postaviti kmeta pod svoje nadzorstvo in oskrbištvo. Tega bi si ne dovolil noben stan, niti čevljari in krojači ne. Če vlada priznaje kmetu sposobnost sedeti v občinskem, deželnem, da, tudi v državnem zboru, ter se udeleževati zakonodajstva, mora pritrđiti, da je tudi dovolj pameten, oskrbovali si sam svojo imovino. Z novim zakonom vlada nikakor ne zboljša položaj kmetskega stanu,

da, še pohujša ga, ker ustvari ali pomnoži nekako kmetsko aristokracijo, ki ne bode gledala na drugo, nego na svoj dobiček. In zakaj jemlje neki vlada samo večje posestnike pod svoje varstvo, zakaj ne tudi manjša? Večji ali manjši čisti dohodek ali unos ne odvisi od velikosti imovine, ampak od obdelovanja zemljišč. Čim bolje je zemlja obdelana, tem več donaša. S takimi zakoni kmetom ni mogče pomagati. Pomisliti treba, da je kmet silno obložen z raznovrstnimi davki. Od vsega čistega dohodka majhnega premoženja mora kmet potrošiti štiri petine za občinske, deželne in državne davke, kakor tudi za pristojbine; ena sama petina mu ostane, da ž njø preživi sebe in družino ter da šola otroke. Ni čuda torej, ako zabrede v dolgove, ki čedalje rastejo. Ako hoče vlada kmetu res pomagati, zniža naj davke ter naj skrbi, da bodo sodišča ceneje in hitreje delovala, da kmetu ne bude treba toliko trošiti na kolke v vsaki, še tako majhni tožbi. Vlada naj pa tudi skrbi, da zniža prenosne pristojbine, kajti ako kmet kupi zemljišče, mora plačati vse, kar mu nese pridobljena zemlja v enem letu, za prepis posestva na svoje ime. Prav tako in še hujše tlačijo dedne takse ali pristojbine. Vlada naj zniža davke in pristojbine, naj skrbi za ceno pravosodje, naj pomaga kmetu dobiti v ceno denar na posodo, potem mu bode pomagano, drugače ne. — Glavni govornik desnice je bil vitez Mađajski; on je zagovarjal predlog ter preporočal, da se preide na podrobno razpravo, v katerej se lahko sklenejo kake premene. Ta se je začela včeraj.

Proti Taffejevi vladi so začeli zopet ostro pisati vsi opozicionalni listi, posebno oni, ki so z želesnim kancelarjem nemškim v ožji zvezi. Boj med Taffejem in ministrom vnanjih poslov Kalnokyjem se je vnel ter mora nehati po mneji omenjenih listov z odstopom enega ali drugega ministra.

Za izprazneno mesto Moravskega namestnika je bilo v zadnji čas mnogo kandidatov. Čehi so se čedalje bolj udajali nadi, da Taffej pošlje v Brno njim prijaznega moža. Tudi Nemci so mislili, da dobre svojega pristaša za namestnika, a kakor "Narodni Listy" poročajo, so so prevarili oboji; bodoči Moravski namestnik ne bode ne Čeh ne Nemec, ampak v prvi vrsti — klerikalec.

Srbski patrijarh v Karlovcih, nadškof Angelić je izjavil zboru škofov, da je za trdno odločil odpovedati se svoji službi ter stopiti v pokoj. Škofo so ga prosili naj ostane, no Angelić se ni dal pregoroviti. Kupil si je uže hišo v Mitrovici, kamor se misli umakniti, kakor hitro dobi dekret o umirovljenju. Madjarsko vlado je to silno neljubo zadelo, da je patrijarh, katerega je sama proti volji naroda imenoval, izjavil škofovom, da gre v pokoj, predno je vlado o tem izvestil.

Koj začetkom zasedanja hrvaškega sebora stavili so trije opozicionalni tri interpelacije, v katerej vprašujejo vlado, ali še velja nagodba mej Ogersko in Hrvatsko sklenena 1868. l. ter ali še veže obeh strank, ali morda samo Hrvatsko. Madjari so čedalje bolj drzoviti. Sedaj uže nastavlja svoje ljudi po hrvatskih uradih, v katere hočejo upeljati tudi madjarski jezik. Upletajo se v hrvatsko pravosodje in v upravo Hrvatske, do česar nimajo nobene pravice.

Vnanje dežele.

Ruska vlada je sklenila v Parizu pogodbo o posojilu. Prve francozke banke posodijo Rusiji pod jako ugodnimi pogoji 500 milijonov frankov. Te finančne operacije se po pogodbi smejo vdeležiti tudi ruske banke. Proti temu posojilu so Nemci napeli vse žile; vsi nemški oficijozni in neoficijozni listi so si prizadevali oplašiti Francijo, da bi Rusiji ne dale denarja. V Berolinu so bili začeli uže boj proti rublju. Hvalili so se ti nemški listi, da se je Nemčija rešila ruskih papirjev ter tudi letos ponavljajo svarilo, da naj Nemci nikar ne kupujejo ruskih vrednostnic. Iz vse njih pisave se vidi jasno, da se silno togote, da je Rusija dobila denar in to pod tako ugodnimi pogoji, kakor bi ga sami ne mogli dobiti. Kar se pa tiče nemške agitacije proti russkemu rublju, se jej mora človek le sožaljno nasmehniti; kajti, ko so bili lansko leto Nemci zagnali tak krik proti rublju ter trobili v svet, da mora Rusija v kratkem bankrotirati, palaj je bila res za nekoliko časa cena rublja. Nemci so na to kar zastonj prodajali ruske papirje, da se jih znebe; komaj so je pa poprodali, narastla je cena rublja tak visoko, kakor nikdar poprej in škodo so imeli Nemci sami, ker so ruske papirje pod ceno prodajali, da se jih "rešijo". Rusija je pre-

bogata, da bi jo mogla Nemčija in naj si še tako prizadeva, materialno oškodovati.

Volilna borba na Srbskem je tako huda. Kralj Milan, ki se je nedavno še delal, kakor bi hotel svojemu narodu, da se je z njim pomiri zaradi storjenih mu krivic in sramot, dati popolno svobodo, se je volitev vprašal ter dela na vso moč, da bi zmagali naprednjaki. Kakor javljajo poročila, nagiblje se zmaga radikalcem. Kralj je zaradi tega v velikih skrbih in ne ve kaj bi storil. Kakor pišejo z Dunaja, hoče se pomiriti z Rusijo ter odposlati tja Risticu ali Gruiću, da izvede to nalogu. Radovedni smo res, kako se reši iz te krize. Pomirenje z Rusijo se mu težko posreči. Rusija je popolnoma na strani kraljice Natalije, katero sprejme ruski dvor z vso častjo ter je da v carskem dvoru stanovanje.

Na Bolgarskem niso stvari v najlepšem redu, kajti raznesla se je vest, da so poskušali Koburga umoriti. Madjarski list "Nemzet" je vprašal v Sofiji, kako je madjarskemu ljubljencu, ter dobil odgovor, da je princ Ferdinand popolnoma zdrav in vesel. Mej Koburgom in Stambulovom je pa navstal razpor in knez bi se ga rad znebil ter nadomestil ga s kom drugim, ki bi mu bil bolj poslušen.

Rumunski državni zbor je odprt. Kralj v svoji poslanici pravi, da so odnosaji Rumunije z vsemi državami zelo povoljni, za kar se ima dežela zahvaliti modri vnanji politiki, ki se je priklopila "zvezni miru" ter tako postala močen faktor za ohranitev miru v Evropi. — No, kakor kaže, bodo imel kralj v kratkem povod drugače govoriti, kajti večina zbornica je konzervativna, sedanji vladi, zvezni miru in kralju nasprotiva, Rusiji pa prijazna.

Turška vlada je prepovedala na Turškem naslednje liste: "Italie", "Neue freie Presse", "Correspondence de l'Est" in "Independence Belge" ker so pisale, da treba sedanjega sultana odstaviti ter posaditi na prestol njegovega mlajšega brata.

Nemci se je polastila obupnost, odkar je skleneno rusko posojilo. Bismarckovi organi si hlade jezo nad Francijo. Pišejo, da je Francija uže do sedaj plačevala pol milijarda frankov na leto za vojsko. Letos je pa pomnožila to sveto še za pol milijarde. Enako breme bodo morala nositi še nadalje, dokler se razmere ne premene, tega se pa ni z lepa nadejati. Nemci posebno peče zbljevanje Rusije s Francijo, kakor tudi dogovori Rusije z Vatikanom, ki bodo kmalu povoljno rešeni.

Francoska zbornica je sklenila, da ostane še nadalje v običajni diplomatski zvezi s papežem, kar more Franciji v nje orijentalni politiki posebno v Afriki mnogo koristiti.

Moj Anglijo, Francijo, Portugalskem in Nemčijo sklenena je pogodba vzajemnega postopanja proti arabskim trgovcem z sužnji na vzhodnem afriškem bregu. Od Mozambiqua do Suakima napravijo vojne ladije kordon in vsaka vdeleženih velevlasti ima pravico pregledati vsako sumno ladijo, plujočo pod zastavo katerekoli zavezne države. Preglevanje ladij se bodo izvajalo od gorjenja dela Rudečega morja do otoka Madagaskarja. V tem ozemlju stikajo se interesi vseh evropskih velesil.

Italijanski državni zbor zvrši prihodnji mesec sedanje zasedanje. Nova parlamentarna doba prične se januvarja meseca s prestolnim govorom kraljevem.

DOPISI.

Sv. Ivan pri Trstu. 16. nov. 1888.
[Izv. dop.] Po vseh krajih naše dežele načrte vselej veselice v proslavo 40letnega vladanja našega cesarja Frana Josipa. To je lep dokaz, da mi Slovenci nismo toliko zaostali, kakor nam očitajo naši nasprotniki, kajti s tem se ne dokaže samo zvestoba do našega najvišega vladarja, ampak tudi lep napredek omike narodnega čuta. Ali za naš sv. Ivan ne misli se kaj enacega. Pardon, ne misli, ampak reči moramo ne brigati, kajti misilo se je, pa ostala je le samo misel. Čakali smo, da b

KWIZDE fluid proti kostobolu

večletno
domače izkušeno izvrstno sredstvo
proti

kostobolu, reumatizmu, bolzni živcev.

Isti e tudi tako dober za okrepanje po velikem trudu, dolgej ho i itd. in tudi v visokej starosti proti ostabljenju.

KWIZDE (G) fluid proti kostobolu

doviva se pristni

V Trstu v lekarnah gg.: C. Zanetti, P. Prendini, G. B. Foraboschi, Ed. pl. Leitenburg, Josip pl. Leitenburg, A. Praxmayer, M. Ravasini, I. Serravalo, na debelo v izvožnja pri C. Zanettiju, lok.; P. Prendiniju, lek.; po mirodinicah in eksporterjih: Brajdich & C., H. Hirsch, J. Heimlicher, J. Kirchner, Fran Mell, bratje Zernitz: **na drobno** v lekarnah, **na debelo** po vseh večjih mirodinicah v Postojni, Sezani, na Reki, v Pulju, Rovinju, Dubrovniku, Spletu in Zadru.

Cena 1 steklenice 1 gld. a. v.

Opomnja: Ako se kupuje ta preparat, prosimo p. n. občinstvo da zahteva vedno

KWIZDE fluid proti kostobolu

ter pazi da je na vsakej steklenici in na vsakem kartonu gori odtisena varnostna znamka

Brnsko sukno

pošiljem proti gotovem denarji ali poštini povzetji za neverjetno nizko ceno in sicer

samo dobre vrsti

3-10 metrov dolgo, na zimsko obleko	f. 3.75
3-10 metrov dolgo, na boljšo zimsko obleko	f. 5.20
3-10 metrov dolgo, na boljšo zimsko obleko	f. 6.-
3-10 metrov dolgo, na fino zimsko obleko	f. 8.-
3-10 metrov dolgo, na fino zimsko obleko	f. 10.-
3-10 metrov dolgo, na jako fino zimsko obleko	f. 12.-
3-10 metrov dolgo, na najljepšo zimsko sukno	f. 14.-
3-10 metrov dolgo, na najbolj fino zimsko sukno	f. 16.-

najodličnejše brnsko sukno za suknje

2-10 metrov dolgo, na kompletno zimsko suknjo	f. 5.-
2-10 metrov dolgo, na boljšo zimsko suknjo	f. 5.50
2-10 metrov dolgo, na fino zimsko suknjo	f. 6.-
2-10 metrov dolgo, na najljepšo zimsko suknjo	f. 10.-

Štajersko valjano sukno

a lovske s kuje in meničkov	f. 5.20
2-10 metrov	f. 5.20

Edina kristijanska tvrdka za razpošiljavte

Karol Pechaczek

Brnn, Krautmarkt 13.

— Uzoreci zastonj in franko. —

Marijaceljske želodečne kapljice

zvrstno zdravilo pri vseh bolezni na želodcu.

Neprečenljive dobrote je posebno vpliv njihov pri netočnosti, slabosti želodca, ako z grla smrdi, napenjanju, kislem pehanju, keliki, želodečem kataru, goreččico (rzaveci) pri preobilnej produkciji slin, rumenici bluvanju in gnusu, glavobolu, ako boli iz želodca) krč v želodcu, zabasanji, preobilnosti jedi in pijač v želodcu.

Varnost. znamka proti glistam, bolezni na vranici in jetrih in tudi proti zlati žili ali himoroidam. Cena steklenici je z nakazom vred samo 40 nov., velika steklenica samo 70 nov. Glavni zalog ima lekarničar "K. angelju v arhivu".

Karl Brady Kremsir, Morava.

Marijaceljske želodečne kapljice niso tajno sredstvo. Deli, iz katerih obstoje, oznanjeni so na vsakej steklenici priloženemu podaktu za uporabo.

Pristne dobe se skoraj v vseh lekarnah.

V Trstu: Lekarna: Antonio Suttina, — Lekarna: Leitenburg, all' Ercole triofante, — Lekarna: Eduard de Leitenburg, alla Saluta, — Lekarna: A. Praxmayer, al due Mori — Lekarna: Pietro Prendini, al a Fontana Imperiale — Lekarna: Benedett Saraval, al Amazone Triomfante. — Lekarna: Benedetto Vlach Minuissi, alla Corte. — Lekarna: dr. Vittorio Serravalo, al Dentore (glav sklad). — Lekarna: Biasolotto all' orso nero. — Postojna: Lekarna Fr. Baccarelli. — Sezana: Lekarna Philipp Ritschel.

Svarič! Pristne Marijaceljske želodečne kapljice ponarejujo in posnemajo se mnogo-vrstno. — V znamenje pristnosti mora biti zamotana vsaka steklenica v rdeč omot, priveden z gornjo varnostno znamko ter mora biti na vsakem priloženem podaktu za uporabo razun tegu opomnjeno, da je bil isti tiskan v tiskarni g. Gusek-a. Kremeričah (Kremsier).

Lastnik pol. družtvo "Edinost".

A genti,

ki se hočejo baviti z prodajanjem postavno izdanih državnih in premijnih srečk, sprejme v službovanje neka inozemska banka proti visoki proviziji, odnosno proti stalnej plači. Prednost imajo agenti, ki delajo za ogerske banke.

Ponudbe sprejma: „Comptoir der Brünner Bankbeamten, Brünn, Wanderstrasse Nr. 4, II. St.“

SUKNO	
razpoljite za gorj denar ali po postnem povzetji po zelo nizkih cenah in steer	
same dobre vrsti:	
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	boljje f. 4.50
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	fino f. 8.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	10.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	6.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	8.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	12.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	16.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	20.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	24.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	28.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	32.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	36.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	40.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	44.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	48.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	52.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	56.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	60.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	64.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	68.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	72.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	76.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	80.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	84.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	88.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	92.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	96.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	100.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	104.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	108.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	112.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	116.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	120.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	124.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	128.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	132.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	136.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	140.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	144.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	148.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	152.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	156.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	160.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	164.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	168.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	172.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	176.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	180.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	184.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	188.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	192.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	196.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	200.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	204.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	208.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	212.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	216.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	220.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	224.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	228.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	232.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	236.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	240.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	244.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	248.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	252.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	256.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	260.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	264.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	268.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	272.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	276.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	280.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	284.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	288.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	292.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	296.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	300.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	304.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	308.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	312.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	316.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	320.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	324.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	328.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	332.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	336.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	340.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	344.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	348.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	352.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	356.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	360.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	364.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	368.-
3-10 m. celo obleko, sumo f. 3.50	372.-
3-10 m. celo obleko, sumo f	